

I N F O

Pri Electric Pictures bodo aprila začeli snemati *The Spirit Moves*, zgodbo o mediju, ki ga najamejo, da izsledi morilca s paranormalnimi močmi; režiral bo Sam Pillsbury, igral pa naj bi Tom Berenger

* * *

16. januarja so v Ontariu začeli snemati nadaljevanje filma *Problematičen mulc* (Universal); režiral bo Brian Levant, ponovno pa igrajo John Ritter, Jack Warden in Michael Oliver

* * *

Ko bo končal svoje sodelovanje kot igralec ene od vlog pri *Hooku*, bo Bob Hoskins začel režirati svoj drugi film (prvi je bil *The Raggedy Rawney*), ki bo »remake« thrillerja Alfreda Hitchcocka *Sabotaža*, pri čemer namerava obdržati naslov literarne predloge Josepha Conrada — *The Secret Agent*; igral bo tudi glavno vlogo Holmke, voditelja londonske tolpe anarhistov.

* * *

Emir Kusturica prične konec marca snemati film *Arrowtooth Halibut* za francosko producentno hišo Constellation. Naslov je filmu posodila riba, ki živi na Aljaski, ima pa oba očesa na isti strani glave. Po začetnih težavah s castingom (drug za drugim so namreč odpadli Peter Falk, Loraine Bracco in Nicolas Cage) je ekipa končno le nared. Večina filma bo posneta na meji med Arizono in Mehiko, za kamero pa bo spet Vilko Filač.

* * *

RAZGLEDNICE IZ PEKLA

POSTCARDS FROM THE EDGE

režija: Mike Nichols
scenarij: Carrie Fisher
fotografija: Michael Ballhaus
glasba: Carly Simon
igrajo: Shirley MacLaine, Meryl Streep
proizvodnja: Columbia Picture, ZDA, 1990

Na kakšen način se med seboj doživljata mati in hči, je odvisno zgolj od njenega smisla za dramatizacijo. To, da je mati histerična in hči nevrotična, prva pijanka in druga narkomanka, pa je seveda stvar medosebne distance, trenda, stila njune (a)socialnosti. Vsebinski zaplet, plot »ženskih zgodb«, zaradi obnašanja žensk v resnici pravzaprav nikoli ne trpi, balansira pa vekomaj okoli vprašanja krivde prve za stanje druge in obratno. Komedija, tragedija itd. so samo različice istega vprašanja.

Nekoč so snemali filme, v katerih so se potrudili spustiti pregloboko v brezno maternalizma, zato so ga pogosto poenostavili v navadno žensko zavist — vsaj kar se tiče odnosa do hčerá. Če so materinsko skrb povezali še s hollywoodskim življenjem, so nastajale naturalizirane filmske pripovedi o mukotrpnem »rojevanju zvezd« (**Zgodba o Jean Harlow, Frances** itd.).

Mike Nichols je doštudiral tudi psihiatrijo, toda njegove filmske teme so prej neposredne, enostavne zgodbe s poanto (Silkwood, Diplomiranec, Delavno dekle), kakor pa razvlečene psihoanalitične študije (Kdo se boji Virginie Woolf). Privlačnost njegovih filmov je skrita v odličnih dialogih in dobrih igralskih zasedbah. Enako netendenciozne so tudi **Razglednice iz pekla**. Za

duhovito režirano črno komedijo je po lastni noveli napisala scenarij igralka Carrie Fisher, sicer hči nekdanje zvezdnice Debie Reynolds. Shirley MacLaine igra v filmu vlogo nastopaške ostarele zvezdnice, ki želi biti po vsej sili odgovorna za narkomanske navade svoje hčerke-igralka (Meryl Streep); tako zelo odgovorna, da je neprestano dobre volje in pijana. Hči, cinična do svojega igralskega talenta in ljubimcev, noče pristati na vlogo žrtve hollywoodskega pekla in sebe ter mater postopoma spravi s pametjo. Ker špica filma ne omenja, da gre za zgodbo po resničnih dogodkih, lahko sklepamo, da je zdrav humor, ki veje iz nje, posledica tega, kar se dá opisati s prisposodbo odstranjevanja ženskega ličila. Ženske namreč to počnejo vedno same, in če so pri polni zavesti, je situacija bržkone tudi komična. Nasploh je feminizem na začetku devetdesetih let stvar filmskih komedij (z referencami na zgodnjo hollywoodsko klasično, ko je zvezdniška podoba eksplicitno zahtevala lik emocionalno zatrite in zafrustrirane ženske). Ženske so tako ponovno »gluhe« (**Duh**), zaljubljuje se samo v poslovne partnerje (**Čedno dekle**), sicer pa o moških nimajo nikakršnega mnenja (**Zelena karta**), zato se pogovarjajo z njimi samo, kadar je potrebno (**Razglednice iz pekla**).

Melodramski lik »nesrečne zvezdnice« je v **Razglednicah**... parodiran do te mere, da povsem izgubi svoje fiksijske (dramaturške) poteze in nasprotno — pridobiva na ciničnem realizmu, zaradi česar si lik dejansko zasluži status »karakterne vloge«. S tem sem hotela reči, da sta si jo izmislila in pravilno odigrala na filmu in privatno le Chaplin in Keaton. Kajti taka vloga učinkuje kot zmočen obraz, ki ste ga potopili v njegov odsev na vodni gladini: »Si najbolj resnična oseba, kar sem jih srečal na platnu«, pravi v filmu Streepovi Dennis Quaid. Ne glede na to, da gre pravzaprav za citat neke kritiške hvalnice na račun njenih igralskih sposobnosti, že naslednja filmska sekvenca evocira vsvo dvoumnost njegove izjave: Streepova snema prizor, v katerem je v policijski uniformi privezana na kaktus. In res je videti resnična, kakor je videti resnična puščava za njo, dokler se tam ne odprejo poslikana vrata in se ne razkrije resnica kulisa. Da je Streepova (in vsaka dobra igralka) predvsem odlična kulisa, nas prepriča sama, ko po propadlem prizoru igra svojo (filmsko) privatnost še naprej v policijski obleki.

Zabavna je tudi scena, ko hči brez patetike nanaša šminko na ostarele obraz svoje zvezdniške matere. Prizor je samo navidezno tragična

uvertura v fascinantno in ironično izjavo MacLainove na novinarjevo vprašanje o načrtih za prihodnost: »Še naprej bom pila,« je odločna. V stilu in z distanco prizna, da je sa-

mo pijanka brez občutka krivde. Vse kar je potrebno, da (ne)funkcionira neka zgodba, je torej vpisano že na njeni površini, se daje v razgled in je berljivo že na ravni

forme. **Razglednice iz pekla** so zato (zgolj) dober igralski film z inteligentnimi in duhovitimi dialogi.

CVETKA FLAKUS

I N F O

*Vodilne evropske televizijske hiše (francoska A2, italijanska RAI 2, španska RTVE itd.) pripravljajo spektakularen projekt **Avdiovizualne enciklopedije**, ki bi naj v približno stotih epizodah (po 52 minut) zarisala portrete največjih umetnikov, filozofov in znanstvenikov. Nekaj imen, skupaj s potencialnimi režiserji: Darwin (Greenaway), Beethoven (Boorman), Shakespeare (Coppola), Velasquez (Saura)...*

* * *

*1. januarja je v Santa Monici (Kalifornija) po krajši bolezni umrl **Richard Maibaum**, star 81 let, ki je bil med drugim scenarist ali koscenarist pri 12 filmih iz serije o Jamesu Bondu*

* * *

*2. januarja je v Rimu umrl pri 78 letih igralec in pevec **Renato Rascel**, ki mu je odpovedalo srce; mednarodno slavo je dosegel s pesmijo **Arrivederci Roma**, igral pa je v filmih Alberta Lattuada (**Plašč**, 1952), Maria Soldatija (**Policarpo**, 1959) in z Anno Magrani v **The Secret of Saint Victoria** (1969) Stanleya Kramerja*

* * *

***Pato Guzman**, scenograf in producent, dolgoletni sodelavec Paula Mazurskyega, je po krajši bolezni umrl 2. januarja v Santiagu (Čile), star 57 let; med drugim je sodeloval pri filmih **An Unmarried Woman**, **Moscow On The Hudson**, **Down and Out on Beverly Hills**, **Moon Over Parador**, **Scenes From A Mall**.*

29

HENRIK V.

HENRY V.

■■■■□□

režija: Kenneth Branagh
scenarij: po drami Williama Shakespearja priredil Kenneth Branagh
fotografija: Kenneth MacMillan
igrajo: Kenneth Branagh, Christian Bale, Brian Blessed, Richard Briers, Robbie Coltrane, Judi Dench, Ian Holm, Derek Jacobi
proizvodnja: Renaissance Films / BBC, Velika Britanija, 1989

Branaghov **Henrik V.** precej drugače obravnava junaški pohod drugega Lancastra (1413 do 1422) kot pa Laurence Olivier v svoji verziji. Za Oliviera (in za britansko vladavo, ki je njegov film izdatno financirala iz proračuna za vojno propagando) je bila pri **Henriku V.** najvažnejša domovinska, patriotska komponenta, s sodobnimi političnimi aluzijami, zaradi potrebe po podžiganju borbenosti Britancev proti koncu 2. svetovne vojne. Če je bila takšna interpretacija lažje umljiva takratnim (in tudi današnjim) gledalcem, pa seveda nima nikakršne zveze z resničnimi motivi Henrika V. in njegovih mož, ki prav gotovo niso bili »patriotski« v današnjem pomenu te besede. Šlo je za obrambo legitime vladarjeve pravice, ki je danes težko razumljiva, glede na to, da si povprečen »državljan« legitimnost oblasti predstavlja v povezavi z »demokracijskimi volitvami«, ki so obnem tudi začetek in konec »svobode« posameznikov, ki so se dali v zakup državi, srednjeveško skupnost pa vidijo kot tiranijo na čelu z vsemočnim monarhom. V resnici je bil vsak srednjeveški fevdalec (čas sto-

letne vojne 1339—1453 je umeščen v visoki srednji vek) »liber homo« (s poudarkom na »liber«; vsi, ki niso bili »svobodni«, pa dejansko tudi statusa »ljudi« niso imeli), kralj pa je bil le »prvi med enakimi«. Zbrati vojsko fevdalcev, jo ukrotiti in povesti na bojni pohod ter v grozljivih pogojih z njo dosegati blesteče zmage nad številčno neprimerno močnejšim nasprotnikom, na njegovem domačem terenu (zanimivo je, da so Angleži ves čas stoletne vojne zmagovali v vseh velikih bitkah s Francozi, na koncu pa so se vendarle morali umakniti in so obdržali le še Calais), pomeni nadčloveški podvig (Henrik V. je bil tedaj star komaj 27 let!), kakršni v novejši zgodovini »nacionalnih« vojn nimajo prave primere (danes imajo »demokracijsko« izvoljeni vladarji neprimerno večjo moč in oblast, po zaslugi izjemno učinkovitih državnih aparatov in nabornega sistema, ki omogoča takojšen vpoklic zaželenega števila vojakov). Šlo je za ljudi tako drugačnega kova, tako daleč od danes veljavnih svetovnih nazorov, da je vse manjša možnost dejanskega dožemanja duha, ki je prežemal tisti čas. William Shakes-

peare ga je razumel, čeprav se je rodil več kot stoletje po koncu stoletne vojne, med zadnjimi, ki so ga še razumeli, je bil tudi William James, ko je v zaključnem delu svoje knjige **Varieties of Religious Experience** (1902) pisal o lepoti vojne, ki jo primerja z askezo mistikov (Lectures XIV, XV: »The Value of Saintliness«). Kenneth Branaghu gre za sluga, da je tega duha znal približati sodobnemu gledalcu, zmožni je prenesti epsko vznesenost in zanos, tako da lahko samo pritrdimo Leonardu Maltinu, ki je k svoji oceni v **TV Movies and Video Guide** (1991) zapisal: ko kralj konča svoj govor pred bitko pri Agincourtu, smo pripravljani na vpoklic v njegovo vojsko.

IGOR KERNEL

IGOR KERNEL

I N F O